

KSP

Armed Police Constable

Karnataka Examinations Authority (KEA)

ಸಂಪುಟ (Volume 2)

ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ, ಭೂಗೋಳ & ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನ್ನಡ (History, Geography of Karnataka
& General Kannada)

INDEX

S No.	Chapter Title	P. No.
Karnataka History (Kannada)		
1.	ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ತಾಣಗಳು	1
2.	ಸಿಂಧು ಸಂಬಂಧಿತ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ	6
3.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ರಾಜವಂಶಗಳು	12
4.	ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ, ಸಮಾಜ, ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ	16
5.	ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳು	22
6.	ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು	26
7.	ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು (ನಂತರದ / ಪಶ್ಚಿಮ ಚಾಲುಕ್ಯರು)	32
8.	ದ್ವಾರಸಮುದ್ರದ ಹೊಯ್ಸಳರು ದೇವಾಲಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ (ಬೆಳೂರು, ಹಳೆಬೀಡು) ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ	38
9.	ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಕರು - ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ - ಆಡಳಿತ, ಆರ್ಥಿಕತೆ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ - ತಾಳಿಕೋಟಿ ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ಪತನ	44
10.	ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರು	50
11.	ಹೈದರ ಅಲಿ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಆಂಗ್ಲ-ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧಗಳು - ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸೈನಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು	54
12.	ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತ ಭೂ ಆದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು - ಶಿಕ್ಷಣ - ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳು - ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು	58
13.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ನಾಯಕರು, ಚಳುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪಾತ್ರ	64
14.	ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ (1956) ಏಕೀಕರಣ ಚಳುವಳಿ - ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ರಚನೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ (1973)	69
15.	ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಪ್ರಾಚೀನ, ಮಧ್ಯಯುಗ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಅವಧಿಗಳು	74
16.	ವಚನ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ	79
17.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಗಳು	84
18.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳು	88

Karnataka Geography (Kannada)

19.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಭೂಆಕಾರ ವಿಭಾಗಗಳು (Physiographic Divisions of Karnataka)	93
20.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಭೂಆಕಾರ ಲಕ್ಷಣಗಳು (Relief Features of Karnataka)	100
21.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಹವಾಮಾನ (Climate of Karnataka)	106
22.	ಕರ್ನಾಟಕದ ನದಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (Rivers & Water Resources of Karnataka)	112
23.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು (Important Dams & Irrigation Projects of Karnataka)	118
24.	ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ (Water Conservation in Karnataka)	124
25.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಅರಣ್ಯಗಳು (Forests of Karnataka)	130
26.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಜೈವ ವೈವಿಧ್ಯ (Biodiversity of Karnataka)	136
27.	ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು (Environmental Issues in Karnataka)	141
28.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ (Agriculture & Environment of Karnataka)	147
29.	ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (Disaster Management in Karnataka)	153
30.	ಪರಿಸರ ಕಾನೂನುಗಳು (Environmental Laws)	158

Kannada Language

31.	ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ, ಸ್ವರಗಳು, ವ್ಯಂಜನಗಳು, ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳು	163
32.	ನಾಮಪದ (NOUN)	167
33.	ಸರ್ವನಾಮ (PRONOUN)	170
34.	ಗುಣವಾಚಕ (ADJECTIVE)	174
35.	ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣ (ADVERB)	178
36.	ವಿಭಕ್ತಿ (POSTPOSITIONS / CASE MARKERS)	182
37.	ಸಂಧಿಬಂಧಕ (CONJUNCTION)	185
38.	ವಿಸ್ಮಯಾದಿಬೋಧಕ (INTERJECTION)	188
39.	ಕಾಲಗಳು (TENSES)	191

40.	ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿನ ಲಿಂಗ (GENDER)	197
41.	ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿನ ವಚನ (NUMBER)	201
42.	ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿನ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು (CASE ENDINGS)	204
43.	ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿನ ಸಂಧಿ (SANDHI)	208
44.	ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿನ ಸಮಾಸ (SAMASA)	211
45.	ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ (SENTENCE FORMATION)	214
46.	ಸರಿಯಾದ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷಗಳು	217
47.	ಪರ್ಯಾಯಪದಗಳು (SYNONYMS)	220
48.	ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದಗಳು (ANTONYMS)	224
49.	ಏಕಪದಪ್ರಯೋಗ (ONE-WORD SUBSTITUTIONS)	227
50.	ಗಾದೆಗಳು (PROVERBS)	230
51.	ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು (IDIOMS)	233
52.	ಭಾರತದ ಭೂಗೋಳ - ಭಾರತದ ಸ್ಥಳಮಾನ	236
53.	ಪತ್ರ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿ ಬರವಣಿಗೆ ಅರಿವು (Letter & Application Writing)	241
54.	ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅರಿವು - ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು	248
55.	ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕರು	251
56.	ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅರಿವು - ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು	254
57.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರು	257
58.	ಮೂಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು - ಕಾವ್ಯ	259
59.	ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ	262
60.	ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ	265

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ತಾಣಗಳು

1. ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕ (Prehistory) ಎಂದರೆ ಬರವಣಿಗೆಯ ಆವಿಷ್ಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಮಾನವ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿದ್ದ ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಅವಧಿಯ ಕುರಿತು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೆಳಗಿನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ದೊರಕುತ್ತದೆ:

- ✓ ಕಲ್ಲಿನ ಉಪಕರಣಗಳು
- ✓ ಶಿಲಾಶ್ರಯಗಳು ಮತ್ತು ಗುಹಾಚಿತ್ರಗಳು
- ✓ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳ ತುಂಡುಗಳು
- ✓ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳು
- ✓ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಎಲುಬುಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವಾಶ್ಮಗಳು
- ✓ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳ ಅವಶೇಷಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳು ಹಳೆಯ ಕಲ್ಲುಯುಗದಿಂದ ಇರಣ್ಯುಗದವರೆಗೆ ನಿರಂತರ ಮಾನವ ವಾಸಸ್ಥಳವಿದ್ದುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಪ್ರದೇಶ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

2. ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಗಳು

2.1 ಪುರಾತತ್ವ ಮೂಲಗಳು

- ✓ ಕಲ್ಲಿನ ಸಾಧನಗಳು - ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಆಕ್ಸ್, ಕ್ಲಿವರ್, ಸ್ಟ್ರೀಪರ್, ಮೈಕ್ರೋಲಿಥ್‌ಗಳು
- ✓ ಶಿಲಾಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಕೆತ್ತನೆಗಳು - ಬೇಟೆ ದೃಶ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು
- ✓ ಸಮಾಧಿ ರಚನೆಗಳು - ಡೋಲ್ಮೆನ್, ಸಿಸ್ಟ್, ಕೈರ್ನ್ ವೃತ್ತಗಳು, ಮೆನ್ಹಿರ್‌ಗಳು
- ✓ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳು - ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬೂದು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಪಾತ್ರೆಗಳು
- ✓ ಜೀವಾಶ್ಮಗಳು ಮತ್ತು ಎಲುಬುಗಳು - ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರದ ಮಾಹಿತಿ

2.2 ಪ್ರಮುಖ ಪುರಾತತ್ವ ಜ್ಞರು

- ✓ **ರಾಬರ್ಟ್ ಬ್ರೂಕ್ಸ್ ಪೂಟ್** - ಭಾರತೀಯ ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕದ ಪಿತಾಮಹ; ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಲಿಯೊಲಿಥಿಕ್ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದವರು.
- ✓ **ಸರ್ ಮಾರ್ಟಿನ್ ವೀಲರ್** - 1947ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ತೋಡಿಕೆ ನಡೆಸಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ✓ **ಹೆಚ್. ಡಿ. ಸಂಕಾಲಿಯಾ** - ಭಾರತೀಯ ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕ ಪುರಾತತ್ವದ ಪೈಪೋಟಿಗಾರರು.

3. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕ ಅವಧಿಗಳ ಕಾಲಕ್ರಮ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಂತ	ಅಂದಾಜು ದಿನಾಂಕ
ಕೀಳ್ ಪ್ಯಾಲಿಯೊಲಿಥಿಕ್	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 100,000 ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು
ಮಧ್ಯ ಪ್ಯಾಲಿಯೊಲಿಥಿಕ್	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 100,000 - 40,000
ಮೇಲಿನ ಪ್ಯಾಲಿಯೊಲಿಥಿಕ್	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 40,000 - 10,000
ಮೆಸೊಲಿಥಿಕ್	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 10,000 - 3000
ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್ (ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ)	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3000 - 1200
ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ / ಇರಣ್ಯುಗ	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1200 - 300

4. ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು:

- ✓ ನದೀ ತಟಭಾಗಗಳು - ಕೃಷ್ಣಾ, ತುಂಗಭದ್ರಾ, ಭೀಮಾ, ಕಾವೇರಿ
- ✓ ಗ್ರಾನೈಟ್ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳು - ಆಶ್ರಯ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲಿನ ಸಾಧನಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ
- ✓ ಡೆಕ್ಕನ್ ಪೀಠಭೂಮಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು - ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ಆರಂಭಿಕ ಕೃಷಿಗೆ ಅನುಕೂಲ

5. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ಯಾಲಿಯೊಲಿಥಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (ಹಳೆಯ ಕಲ್ಲುಯುಗ)

5.1 ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ✓ ಮಾನವರು ಅಲೆಮಾರಿ ಬೇಟೆಗಾರರು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಾಹಕರಾಗಿದ್ದರು
- ✓ ಕೃಷಿ, ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಶಾಶ್ವತ ಮನೆಗಳಿಲ್ಲ
- ✓ ಕಚ್ಚಾ ಕಲ್ಲಿನ ಉಪಕರಣಗಳ ಬಳಕೆ:
 - ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಆಕ್ಸ್
 - ಕ್ಲಿವರ್
 - ಚಾಪರ್
- ✓ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ

5.2 ಕೀಳು ಪ್ಯಾಲಿಯೊಲಿಥಿಕ್ ತಾಣಗಳು

ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರಗಳು:

- ✓ ಹುಣಸಗಿ ಕಣಿವೆ (ಕಲಬುರಗಿ) - ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತ ಪ್ಯಾಲಿಯೊಲಿಥಿಕ್ ಪ್ರದೇಶ
- ✓ ಇಸಂಪುರ ಕ್ವಾರಿ - ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಲ್ಲುಸಾಧನ ತಯಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ
- ✓ ಯಡಿಯೂರು, ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ, ರಾಯಚೂರು ದೋಆಬ್

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಾನವ ವಾಸವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

5.3 ಮಧ್ಯ ಪ್ಯಾಲಿಯೊಲಿಥಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ✓ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ಲೇಕ್ ಆಧಾರಿತ ಸಾಧನಗಳು
- ✓ ಬೇಟೆ ಜೀವನ ಮುಂದುವರಿಕೆ
- ✓ ನದಿಗಳ ಸಮೀಪ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಆಶ್ರಯಗಳು

ತಾಣಗಳು: ಕಲಬುರಗಿ, ರಾಯಚೂರು ದೋಆಬ್, ಕೊಪ್ಪಳ ಪ್ರದೇಶ.

5.4 ಮೇಲಿನ ಪ್ಯಾಲಿಯೊಲಿಥಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

- ✓ ಬ್ಲೇಡ್ ಮತ್ತು ಮೂಲೆದ ಸಾಧನಗಳು
- ✓ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ಆರಂಭ
- ✓ ಮಾನವರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಲನೆ

6. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೆಸೊಲಿಥಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (ಮಧ್ಯ ಕಲ್ಲುಯುಗ)

ಅವಧಿ: ಕ್ರಿ.ಪೂ. 10,000 - 3000

ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ✓ ಮೈಕ್ರೋಲಿಥ್‌ಗಳ ಬಳಕೆ (ಸಣ್ಣ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಕಲ್ಲಿನ ಸಾಧನಗಳು)
- ✓ ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿ ಜೀವನ
- ✓ ಆರಂಭ:
 - ಮೀನುಗಾರಿಕೆ
 - ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ
- ✓ ಶಿಲಾಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ:
 - ಬೇಟೆ ದೃಶ್ಯಗಳು
 - ನೃತ್ಯ
 - ಪ್ರಾಣಿಗಳು

ಪ್ರಮುಖ ತಾಣಗಳು:

- ✓ ಸಂಗನಕಲ್ಲು (ಬಳ್ಳಾರಿ) - ನಿರಂತರ ವಾಸ ಮತ್ತು ಶಿಲಾಚಿತ್ರಗಳು
- ✓ ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆ
- ✓ ಮಸ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶ
- ✓ ಕೊಪ್ಪಳ ಬೆಟ್ಟಗಳು

ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ:

ಸಂಗನಕಲ್ಲು ಸಮೀಪದ ಕುಪ್ಪಲ್ ಶಿಲಾಘಂಟೆಗಳು ಹೊಡೆದಾಗ ಸಂಗೀತಧ್ವನಿ ನೀಡುತ್ತವೆ.

7. ಕರ್ನಾಟಕದ ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (ಹೊಸ ಕಲ್ಲುಯುಗ)

ಅವಧಿ: ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3000 - 1200

ಕರ್ನಾಟಕ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.

7.1 ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನ

- ✓ ಕೃಷಿಯ ಆರಂಭ:
 - ಸಜ್ಜೆ
 - ಬೀಳೆಗಳು
- ✓ ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ
- ✓ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸಜ್ಜೆ ಬೀಳೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ.

7.2 ಸಾಧನಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

- ✓ ಮೃದುವಾಗಿ ಹೊಳೆಯಿಸಿದ ಕಲ್ಲಿನ ಕೊಡಲಿ (ಸೆಲ್ಟ್)
- ✓ ಅರೆಕಲ್ಲುಗಳು
- ✓ ಎಲುಬಿನ ಸಾಧನಗಳು

7.3 ವಾಸಸ್ಥಳಗಳು

- ✓ ಶಾಶ್ವತ ಹಳ್ಳಿಗಳು
- ✓ ಬಾಂಬು, ಮಣ್ಣು, ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ವೃತ್ತಾಕಾರ/ಚೌಕಾಕಾರ ಮನೆಗಳು

7.4 ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳು

- ✓ ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿದವು
- ✓ ಬೂದು ಅಥವಾ ಮಂಕಾದ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ
- ✓ ಸರಳ ಆಕಾರಗಳು

7.5 ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣ - ಬೂದಿ ಗುಡ್ಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

- ✓ ಸುಟ್ಟ ಗೋಮಯದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತ ದೊಡ್ಡ ಬೂದಿ ಗುಡ್ಡಗಳು
- ✓ ಸಾಧ್ಯತೆಯಂತೆ ಗೋವಿನ ಪೂಜೆ ಅಥವಾ ಋತುಪರ್ವಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ
- ✓ ಕರ್ನಾಟಕ ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್‌ನ ವಿಶೇಷ ಗುರುತು.

7.6 ಪ್ರಮುಖ ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್ ತಾಣಗಳು

- ✓ ಸಂಗನಕಲ್ಲು-ಕುಪ್ಪಲ್ ಸಮೂಹ (ಬಳ್ಳಾರಿ) - ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು
- ✓ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ) - 1947ರಲ್ಲಿ ವೀಲರ್ ತೋಡಿಕೆ; ನಿರಂತರ ಕ್ರಮ: ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್ → ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ → ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಇತಿಹಾಸ
- ✓ ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆ - ಕೃಷಿ ಸಾಧನಗಳು ಮತ್ತು ವಾಸ ಅವಶೇಷಗಳು
- ✓ ಮಸ್ಕಿ (ರಾಯಚೂರು) - ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್ ಸಾಧನಗಳು; ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕ ಶಾಸನ
- ✓ ಹಲ್ಲೂರು (ಹಾವೇರಿ) - ಅಂತಿಮ ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಇರಣ ಬಳಕೆ

8. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ / ಇರಣ್ಯುಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಅವಧಿ: ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1200 - 300

"ಮೆಗಾಲಿಥ್" ಎಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಿನ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಮಾರಕ.

8.1 ಸಮಾಧಿ ಪ್ರಕಾರಗಳು

- ✓ ಡೋಲ್ಮೆನ್ - ಮೇಜಿನಾಕಾರದ ಕಲ್ಲಿನ ಸಮಾಧಿಗಳು
- ✓ ಸಿಸ್ಟ್ - ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಾಕಾರದ ಸಮಾಧಿಗಳು
- ✓ ಕೈರ್ನ್ ವೃತ್ತಗಳು - ಸಮಾಧಿ ಮೇಲಿನ ಕಲ್ಲಿನ ವೃತ್ತಗಳು
- ✓ ಮೆನ್ಹಿರ್ - ನಿಂತ ಸ್ಮಾರಕ ಕಲ್ಲುಗಳು

→ಪರಲೋಕ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

8.2 ಸಮಾಧಿ ವಸ್ತುಗಳು

- ✓ ಇರಣ ಆಯುಧಗಳು
- ✓ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳು
- ✓ ಮಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳು

→ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

8.3 ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆ

- ✓ ಇರಣ ಸಾಧನಗಳ ವ್ಯಾಪಕ ಬಳಕೆ: ಕತ್ತಿಗಳು, ಭಾಲೆಗಳು, ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳು
- ✓ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಆರಂಭಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಜಾಲಗಳು.

8.4 ಪ್ರಮುಖ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ತಾಣಗಳು

- ✓ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ
- ✓ ಮಸ್ಕಿ
- ✓ ಹಲ್ಲೂರು
- ✓ ಕುಡತಿನಿ
- ✓ ಹಿರೇಬೆಣಕಲ್ (ಕೊಪ್ಪಳ) - ಭಾರತದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಡೋಲ್ಮೆನ್ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಾಹಿತಿ:

ಹಿರೇಬೆಣಕಲ್ ಅನ್ನು "ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ರಾಜಧಾನಿ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

9. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕರ್ನಾಟಕದತ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆ

ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ:

- ✓ ಇರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿತು
- ✓ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ವಿಸ್ತರಿಸಿತು
- ✓ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳು ಪಟ್ಟಣಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು
- ✓ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಪ್ರಾರಂಭ
- ✓ ಪ್ರದೇಶ ಮೌರ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಅಶೋಕನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತು

→ಇದರಿಂದ ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕ ಅಂತ್ಯ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಗೊಂಡ ಇತಿಹಾಸದ ಆರಂಭ.

10. ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹತ್ವ

- ✓ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳ ನಿರಂತರ ಮಾನವ ವಾಸ ಸಾಕ್ಷ್ಯ
- ✓ ಪ್ರಮುಖ ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್ ಬುಧಿ ಗುಡ್ಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೇಂದ್ರ
- ✓ ಶ್ರೀಮಂತ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಸಮಾಧಿ ಪರಂಪರೆ
- ✓ ನಂತರದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಡಿಪಾಯ.

11. ತ್ವರಿತ ಪುನರವಲೋಕನ ಪಟ್ಟಿಕೆ

ವಿಷಯ	ಪ್ರಮುಖ ಮಾಹಿತಿ
ಭಾರತೀಯ ಪೂರ್ವೈತಿಹಾಸಿಕದ ಪಿತಾಮಹ	ರಾಬರ್ಟ್ ಬ್ರೂಸ್ ಪೂಟರ್
ಶ್ರೀಮಂತ ಪ್ಯಾಲಿಯೊಲಿಥಿಕ್ ತಾಣ	ಹುಣಸಗಿ ಕಣಿವೆ
ಕಲ್ಲುಸಾಧನ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ	ಇಸಂಪುರ
ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್ ವಾಸಸ್ಥಳ	ಸಂಗನಕಲ್ಲು
1947ರಲ್ಲಿ ತೋಡಿಕೆ	ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ
ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಇರಣ ಸಾಕ್ಷ್ಯ	ಹಲ್ಲೂರು
ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಡೋಲೈನ್‌ಗಳು	ಹಿರೇಬೆಣಕಲ್
ವಿಶೇಷ ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್ ಲಕ್ಷಣ	ಬಾದಿ ಗುಡ್ಡಗಳು

12. ಮಾದರಿ ಬಹು ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಹುಣಸಗಿ ಕಣಿವೆ ಸೇರಿರುವ ಯುಗ ಯಾವುದು?

- A) ಮೆಸೊಲಿಥಿಕ್ B) ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್
C) ಕೀಲ್ ಪ್ಯಾಲಿಯೊಲಿಥಿಕ್ D) ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್

ಉತ್ತರ: C

2. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಇರಣ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಯಾವ ತಾಣದಿಂದ?

- A) ಮಸ್ಕಿ B) ಹಲ್ಲೂರು C) ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ D) ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆ

ಉತ್ತರ: B

3. ಹಿರೇಬೆಣಕಲ್ ಯಾವದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ?

- A) ಅಶೋಕ ಶಾಸನ B) ಶಿಲಾಚಿತ್ರಗಳು
C) ಡೋಲೈನ್‌ಗಳು D) ಮೈಕ್ರೋಲಿಥ್‌ಗಳು

ಉತ್ತರ: C

4. ಬಾದಿ ಗುಡ್ಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯಾವ ಯುಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ?

- A) ಮೆಸೊಲಿಥಿಕ್ B) ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್
C) ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ D) ಇರಣ್ಯುಗ ಪಟ್ಟಣಗಳು

ಉತ್ತರ: B

ಸಿಂಧು ಸಂಬಂಧಿತ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

1. ಪರಿಚಯ

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್ ಹಂತದ ನಂತರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ✓ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಾಜಗಳತ್ತ ಕ್ರಮೇಣ ವರ್ಗಾವಣೆ
- ✓ ಇರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಉದಯ
- ✓ ಸಮಾಧಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- ✓ ಸಿಂಧು ಕಣಿವೆ ನಾಗರಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪರ್ಕದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಈ ಹಂತವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ:

ಪ್ರೋಟೋ-ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ -

ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಬರವಣಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಬರವಣಿಗೆ ತಿಳಿದ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ (ಉದಾ: ಸಿಂಧು ನಾಗರಿಕತೆ) ಸಂಪರ್ಕದ ಗುರುತುಗಳು ಗೋಚರಿಸುವ ಅವಧಿ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳು ಮುಖ್ಯ:

- ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಿಂಧು ಸಂಬಂಧಿತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಭಾವಗಳು
- ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಡೆಕ್ಕನ್ ಪ್ರದೇಶದ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ (ಇರಣ್ಯಗ) ಸಂಸ್ಕೃತಿ

2. ಕಾಲಕ್ರಮದ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಹಂತ	ಅಂದಾಜು ಅವಧಿ
ಪರಿಪಕ್ವ ಸಿಂಧು ನಾಗರಿಕತೆ	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2600-1900
ಅಂತಿಮ ಹರಪ್ಪನ್ / ನಗರೋತ್ತರ ಹಂತ	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1900-1300
ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3000-1200
ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1200-300
ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 300 ನಂತರ

ಮುಖ್ಯ ಅರ್ಥ:

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಹರಪ್ಪನ್ ಕುಸಿತ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದು, ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಸಿಂಧು ಕಣಿವೆ ನಾಗರಿಕತೆ

ಸಿಂಧು ನಾಗರಿಕತೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರ-ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ✓ ನಗರ ಯೋಜನೆ
- ✓ ಭಾರತದಲ್ಲೆಡೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಜಾಲಗಳು
- ✓ ಡೆಕ್ಕನ್ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದತ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆ

ಪ್ರಮುಖ ಸಿಂಧು ತಾಣಗಳು (ಪುನರವಲೋಕನ):

- ✓ ಹರಪ್ಪಾ
- ✓ ಮೊಹೆಂಜೋದಾರೋ
- ✓ ಧೋಳಾವಿರಾ
- ✓ ಲೋಥಲ್
- ✓ ಕಾಲಿಬಂಗನ್

4. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಿಂಧು ಸಂಬಂಧಿತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪರ್ಕದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ

ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೇಲೆ ನೇರ ಹರಪ್ಪನ್ ರಾಜಕೀಯ ನಿಯಂತ್ರಣವಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣೆ ಅನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.

4.1 ವಸ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳು

(a) ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳ ಪರಂಪರೆ

ಕಪ್ಪು-ಕೆಂಪು ಪಾತ್ರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುವ ಸ್ಥಳಗಳು:

- ✓ ಅಂತಿಮ ಹರಪ್ಪನ್ ಪ್ರದೇಶಗಳು
- ✓ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ತಾಣಗಳು

→ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಂಪರೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

(b) ಮಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳು

ಕಾರ್ನೇಲಿಯನ್ ಮಣಿಗಳು, ಶಂಖ ಆಭರಣಗಳು, ಅರ್ಧಮೌಲ್ಯ ಕಲ್ಲುಗಳು:

- ✓ ಸಿಂಧು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ
 - ✓ ಡೆಕ್ಕನ್ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಸಮಾಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ
- ದೂರವ್ಯಾಪಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಜಾಲಗಳ ಸೂಚನೆ.

(c) ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳು

ಸಿಂಧು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಕೆಲವು ಬೆಳೆಗಳು ನಂತರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ:

- ✓ ಸಜ್ಜೆ
- ✓ ಬೇಳೆಗಳು
- ✓ ಹತ್ತಿ ಬಳಕೆ (ಮಿತ ಸಾಕ್ಷ್ಯ)

(d) ಚಿಹ್ನಾತ್ಮಕ ಗುರುತುಗಳು

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಡುಬರುವ ಕೆಲವು ಗುರುತುಗಳು:

- ✓ ಸಿಂಧು ಲಿಪಿಯಂತಿರುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಾಮ್ಯತೆ
- ✓ ಆದರೆ ಇದು ಸಿಂಧು ಲಿಪಿಯ ನೇರ ಮುಂದುವರಿಕೆ ಎಂದು ಸಾಬೀತಾಗಿಲ್ಲ.

4.2 ಸಿಂಧು-ಡೆಕ್ಕನ್ ಸಂಪರ್ಕದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾರ್ಗಗಳು

ಸಂಭಾವ್ಯ ಮಾರ್ಗಗಳು:

- ✓ ಗುಜರಾತ್ → ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ → ಕರ್ನಾಟಕ
- ✓ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರದ ಕರಾವಳಿ ವ್ಯಾಪಾರ

ವ್ಯಾಪಾರ ವಸ್ತುಗಳು:

- ✓ ಮಣಿಗಳು
- ✓ ಶಂಖ ವಸ್ತುಗಳು
- ✓ ಲೋಹಗಳು
- ✓ ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆಗಳು

4.3 ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿರಂತರತೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ಕೆಲವು ಪಂಡಿತರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ:

- ✓ ಸಿಂಧು ನಗರಗಳ ಕುಸಿತದ ನಂತರ (~ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1900),
- ✓ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿರಬಹುದು.

ಇದರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರಬಹುದಾದವು:

- ✓ ಡೆಕ್ಕನ್ ಚಾಲ್ಕೊಲಿಥಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು
- ✓ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಪರಂಪರೆ

ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ:

ಇದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾತ್ರ; ದೃಢೀಕೃತ ಸತ್ಯವಲ್ಲ.

5. ಪ್ರೋಟೋ-ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:

ಬರವಣಿಗೆ ಬೇರೆಡೆ ಇದ್ದರೂ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬರಹರಹಿತವಾಗಿರುವ ಹಂತ.

ಅಶೋಕನ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಶಾಸನಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂಚಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ (~ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3ನೇ ಶತಮಾನ) ಪ್ರೋಟೋ-ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲ.

6. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

6.1 "ಮೆಗಾಲಿಥ್" ಅರ್ಥ

ಮೆಗಾ (ದೊಡ್ಡ) + ಲಿಥ್ (ಕಲ್ಲು)

→ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಿನ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

6.2 ಕಾಲಕ್ರಮ

ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1200 - 300

ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದವರೆಗೂ ಮುಂದುವರಿಕೆ.

7. ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ:

✓ ಡೆಕ್ಕನ್ ಪೀಠಭೂಮಿ

✓ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ

✓ ವಿದರ್ಭ

✓ ತಮಿಳುನಾಡು

✓ ಕರ್ನಾಟಕ

✓ ಕೇರಳ

✓ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ - ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರದೇಶಗಳು:

✓ ಬಳ್ಳಾರಿ

✓ ಕೊಪ್ಪಳ

✓ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

✓ ರಾಯಚೂರು

✓ ಹಾವೇರಿ

✓ ಕಲಬುರಗಿ

8. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಸಮಾಧಿ ಪ್ರಕಾರಗಳು

8.1 ಡೋಲ್ಮೆನ್‌ಗಳು

✓ ಮೇಜಿನಾಕಾರದ ಕಲ್ಲಿನ ರಚನೆ

✓ ದೊಡ್ಡ ಮೇಲ್ಕಲ್ಲು ನಿಂತ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ತಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ

✓ ಉದಾಹರಣೆ: ಹಿರೇಬೆಣಕಲ್

8.2 ಸಿಸ್ಸೊಗಳು

✓ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಾಕಾರದ ಕಲ್ಲಿನ ಸಮಾಧಿಗಳು

✓ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ

8.3 ಕೈರ್ನ್ ವೃತ್ತಗಳು

✓ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಕಲ್ಲಿನ ವಿನ್ಯಾಸ

✓ ಸಮಾಧಿ ಗುಂಡಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ

8.4 ಮೆನ್ಹಿರ್‌ಗಳು

✓ ಎತ್ತರದ ನಿಂತ ಸ್ಮಾರಕ ಕಲ್ಲುಗಳು

✓ ಸಾಧ್ಯತೆಯಂತೆ ವೀರಸ್ಮಾರಕ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಜ ಗುರುತುಗಳು

9. ಸಮಾಧಿ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳು

ಸಮಾಧಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ವಸ್ತುಗಳು:

- ✓ ಇರಣ ಆಯುಧಗಳು - ಕತ್ತಿ, ಚೂರಿ, ಭಾಲೆ
- ✓ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳು - ಹಾಲುಗೋಲು
- ✓ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳು - ಕಪ್ಪು-ಕೆಂಪು ಪಾತ್ರೆಗಳು
- ✓ ಮಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳು - ಕಾರ್ನೇಲಿಯನ್, ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಚಿನ್ನ

ಅರ್ಘ್ಯಸಿಕೆ:

- ✓ ಮರಣಾನಂತರ ಜೀವನದ ನಂಬಿಕೆ
- ✓ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದವಿಭಾಗ
- ✓ ಯೋಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

10. ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಜನರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

10.1 ಇರಣ ಧಾತುಶಾಸ್ತ್ರ

ವ್ಯಾಪಕ ಇರಣ ಬಳಕೆ:

- ✓ ಸಾಧನಗಳು
- ✓ ಆಯುಧಗಳು
- ✓ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳು

ಪ್ರಮುಖ ತಾಣ:

ಹಲ್ಲೂರು (ಕರ್ನಾಟಕ) - ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಇರಣ ಸಾಕ್ಷ್ಯ.

10.2 ಕೃಷಿ

- ✓ ಸಜ್ಜೆ ಬೆಳೆ
- ✓ ಬೇಳೆಗಳು
- ✓ ಎಮ್ಮೆ ಸಾಕಣೆ

10.3 ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪಾದನೆ

- ✓ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ ತಯಾರಿ
- ✓ ಮಣಿ ನಿರ್ಮಾಣ
- ✓ ಲೋಹ ಕಾರ್ಯ

11. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ತಾಣಗಳು

11.1 ಹಿರೇಬೆಣಕಲ್ (ಕೊಪ್ಪಳ)

- ✓ ಭಾರತದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಡೋಲ್ಮೆನ್ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು
- ✓ ನೂರಾರು ಸಮಾಧಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳು
- ✓ "ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ರಾಜಧಾನಿ" ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ

11.2 ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ)

- ✓ ಮಾರ್ಟಿಮರ್ ವೀಲರ್ ತೋಡಿಕೆ ನಡೆಸಿದ ತಾಣ
- ✓ ಕ್ರಮ: ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್ → ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ → ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ

11.3 ಮಸ್ಕಿ (ರಾಯಚೂರು)

- ✓ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಸಮಾಧಿಗಳು
- ✓ ಸಮೀಪದ ಅಶೋಕ ಶಾಸನ ಇತಿಹಾಸದತ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

11.4 ಹಲ್ಲೂರು (ಹಾವೇರಿ)

- ✓ ಇರಣ್ಯುಗ ವಾಸಸ್ಥಳ
- ✓ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಧಾತುಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ.

11.5 ಸಂಗನಕಲ್ಲು ಪ್ರದೇಶ

- ✓ ಅಂತಿಮ ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್ → ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ನಿರಂತರತೆ.

12. ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆ

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆ:

- ✓ ಕುಲ ಆಧಾರಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು
- ✓ ಸಮಾಧಿಗಳಲ್ಲಿನ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಯೋಧ ವರ್ಗದ ಸೂಚನೆ

ಆರ್ಥಿಕತೆ:

- ✓ ಮಿಶ್ರ ಕೃಷಿ + ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ
- ✓ ಮಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಲೋಹಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ

ಧರ್ಮ:

- ✓ ಪೂರ್ವಜರ ಆರಾಧನೆ
- ✓ ಸಮಾಧಿ ವಿಧಿಗಳು
- ✓ ಸಾಧ್ಯತೆಯಂತೆ ವೀರಪೂಜೆ (ಆದಿ ವೀರಗಲ್ಲು ಪರಂಪರೆ).

13. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕರ್ನಾಟಕದತ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆ

ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ:

- ✓ ಇರಣ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು
- ✓ ವ್ಯಾಪಾರ ಜಾಲಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸಿದವು
- ✓ ನಗರ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಉದಯಿಸಿದವು
- ✓ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಅಶೋಕ ಶಾಸನಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ:
 - ಮಸ್ಕಿ
 - ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ
 - ಗವಿಮಠ

→ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಇತಿಹಾಸದ ಆರಂಭ.

14. ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ

- ✓ ನೀಯೊಲಿಥಿಕ್ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ರಾಜ್ಯಗಳವರೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕ
- ✓ ಬಾಹ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪರ್ಕಗಳ ಸಾಕ್ಷ್ಯ (ಸಿಂಧು, ಡೆಕ್ಕನ್ ವ್ಯಾಪಾರ)
- ✓ ಮುಂದಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಡಿಪಾಯ:
 - ಸಂಗಂಯುಗದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ
 - ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು

15. ತ್ವರಿತ ಪುನರವಲೋಕನ ಅಂಶಗಳು

- ✓ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಅವಧಿ → ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1200-300
- ✓ ಕಪ್ಪು-ಕೆಂಪು ಪಾತ್ರೆಗಳು → ಸಿಂಧು ಮತ್ತು ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಸಾಮ್ಯತೆ
- ✓ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಡೋಲ್ಮೆನ್ ತಾಣ → ಹಿರೇಬೆಣಕಲ್
- ✓ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಇರಣ ಸಾಕ್ಷ್ಯ → ಹಲ್ಲೂರು
- ✓ ತೋಡಿಕೆ ನಡೆಸಿದ ತಾಣ → ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ
- ✓ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಶೋಕ ಶಾಸನ → ಮಸ್ಕಿ

16.ಮಾದರಿ MCQs

1. ಕಪ್ಪು-ಕೆಂಪು ಪಾತ್ರೆಗಳು ಯಾವದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ?

A) ಕೇವಲ ಸಿಂಧು

B) ಕೇವಲ ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್

C) ಅಂತಿಮ ಹರಪ್ಪನ್ ಮತ್ತು ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್ ಎರಡೂ

D) ಗುಪ್ತ ಕಾಲ

ಉತ್ತರ: C

2. ಹಿರೇಬೆಣಕಲ್ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ?

A) ಬಳ್ಳಾರಿ

B) ಕೊಪ್ಪಳ

C) ರಾಯಚೂರು

D) ಹಾವೇರಿ

ಉತ್ತರ: B

3. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಇರಣ ಸಾಕ್ಷ್ಯ:

A) ಮಸ್ಕಿ

B) ಹಲ್ಲೂರು

C) ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ

D) ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆ

ಉತ್ತರ: B

4. ಪ್ರೋಟೋ-ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲ ಎಂದರೆ:

A) ಕಲ್ಲುಯುಗಕ್ಕೂ ಮೊದಲು

B) ಸಂಪೂರ್ಣ ಬರವಣಿಗೆಯಿರುವ ಕಾಲ

C) ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಬರಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬರಹಜ್ಞಾನ ಹೊಂದಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ತಿಳಿದ ಕಾಲ

D) ಮಧ್ಯಯುಗ

ಉತ್ತರ: C

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ರಾಜವಂಶಗಳು

ಬನವಾಸಿಯ ಕದಂಬರು - ತಲಕಾಡಿನ ಗಂಗರು - ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು

1. ಪರಿಚಯ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅವಧಿ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3ನೇ ಶತಮಾನ - ಕ್ರಿ.ಶ. 8ನೇ ಶತಮಾನ)ದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಜವಂಶಗಳ ಉದಯ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಅವುಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಅಡಿಪಾಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿವೆ:

- ✓ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನೆಲೆ
- ✓ ಆಡಳಿತ ಪರಂಪರೆಗಳು
- ✓ ದೇವಾಲಯ ವಾಸ್ತುಶೈಲಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- ✓ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜವಂಶಗಳು:

- ✓ ಬನವಾಸಿಯ ಕದಂಬರು
- ✓ ತಲಕಾಡಿನ ಗಂಗರು (ಪಶ್ಚಿಮ ಗಂಗರು)
- ✓ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು

ಈ ರಾಜವಂಶಗಳು ಮೆಗಾಲಿಥಿಕ್-ಗೋತ್ರಾಧಾರಿತ ಸಮಾಜದಿಂದ ಸಂಘಟಿತ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯತ್ತ ನಡೆದ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

2. ಬನವಾಸಿಯ ಕದಂಬರು (ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. 345 - 525)

2.1 ಮೂಲ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾಪಕ

- ✓ ಸ್ಥಾಪಕ: ಮಯೂರಶರ್ಮ (ಮಯೂರವರ್ಮ)
- ✓ ಅವಧಿ: ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. 345
- ✓ ರಾಜಧಾನಿ: ಬನವಾಸಿ (ಪ್ರಾಚೀನ ವೈಜಯಂತಿ), ಇಂದಿನ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವ:

- ✓ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಳಿದ ಮೊದಲ ಸ್ಥಳೀಯ ಕನ್ನಡ ರಾಜವಂಶ.
- ✓ ಸಾತವಾಹನ-ಪಲ್ಲವ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು.

2.2 ಇತಿಹಾಸದ ಮೂಲಗಳು

- ✓ ತಾಳಗುಂಡ ಶಾಸನ (ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲ)
- ✓ ಗುಡ್ಡಾಪುರ ಶಾಸನ
- ✓ ಬನವಾಸಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯ ಅವಶೇಷಗಳು

2.3 ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸ

ಮಯೂರಶರ್ಮ:

- ✓ ಮೂಲತಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪಂಡಿತ; ಪಲ್ಲವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಘರ್ಷದ ನಂತರ ಯೋಧನಾದನು.
- ✓ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕದಂಬ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು.

ಅನುಯಾಯಿಗಳು:

- ✓ ಕಂಗವರ್ಮ - ಪಲ್ಲವ ಮತ್ತು ವಾಕಾಟಕ ದಾಳಿಗಳಿಗೆ ಎದುರಿಸಿದನು.
- ✓ ಭಗೀರಥ, ರಘು, ಕಾಕುಸ್ಥವರ್ಮ - ಸ್ಥಿರತೆಗಾಲ.

ಕಾಕುಸ್ಥವರ್ಮ (ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ರಾಜ):

- ✓ ಗುಪ್ತರು ಮತ್ತು ವಾಕಾಟಕರೊಡನೆ ವೈವಾಹಿಕ ಮೈತ್ರಿ.
- ✓ ಕದಂಬ ರಾಜ್ಯದ ಗೌರವ ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿತು.

2.4 ಆಡಳಿತ

ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಯಿತು:

- ✓ ಮಂಡಲ
- ✓ ವಿಷಯ
- ✓ ಗ್ರಾಮ

ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಆಡಳಿತವಿತ್ತು.

2.5 ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ

- ✓ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಜೊತೆಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ರಾಜರು.
- ✓ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮ, ವೇದ ವಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ.

2.6 ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ

ಕದಂಬ ನಾಗರ ಶಿಖರ ಶೈಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ:

- ✓ ಪಿರಮಿಡ್ ಆಕಾರದ ಗೋಪುರ
- ✓ ಸರಳ ಹಾಗೂ ಸುಂದರ ವಿನ್ಯಾಸ

ಉದಾಹರಣೆ: ಬನವಾಸಿಯ ಮಧುಕೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ.

2.7 ಪತನ

- ✓ ಕ್ರಿ.ಶ. 6ನೇ ಶತಮಾನದ ನಂತರ ಕ್ರಮೇಣ ದುರ್ಬಲತೆ.
- ✓ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರಿಂದ ಅಧೀನಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

3. ತಲಕಾಡಿನ ಪಶ್ಚಿಮ ಗಂಗರು (ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. 350 - 1000)

3.1 ಮೂಲ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ

- ✓ ಸ್ಥಾಪಕ: ಕೊಂಗಣಿವರ್ಮ ಮಾಧವ
- ✓ ರಾಜಧಾನಿ: ತಲಕಾಡು (ಕಾವೇರಿ ನದಿ ತೀರ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ)
- ✓ ಒಡಿಶಾದ ಪೂರ್ವ ಗಂಗರಿಂದ ವಿಭೇದಿಸಲು "ಪಶ್ಚಿಮ ಗಂಗರು" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

3.2 ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸ

ಪ್ರಮುಖ ರಾಜರು:

- ✓ ಕೊಂಗಣಿವರ್ಮ - ಸ್ಥಾಪಕ
- ✓ ದುರ್ವಿನೀತ - ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಜ:
 - ಪಂಡಿತ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಪೋಷಕ
 - ಪಲ್ಲವ-ಚಾಲುಕ್ಯರ ನಡುವೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಪಾಡಿದನು.
- ✓ ಶ್ರೀಪುರಷ - ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಮಹಾಪದವಿಗಳು.
- ✓ ನಂತರದ ರಾಜರು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಮತ್ತು ಚೋಳರ ಸಾಮಂತರಾದರು.

3.3 ಆಡಳಿತ

- ✓ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಗ್ರಾಮಾಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ✓ ಭೂದಾನಗಳು: ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ, ದೇವದಾನ
- ✓ ಬಲವಾದ ಸಾಮಂತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

3.4 ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಪೋಷಿಸಿದ ಧರ್ಮಗಳು:

- ✓ ಜೈನ ಧರ್ಮ
- ✓ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ - ಶೈವ ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವ ಪರಂಪರೆ

ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ:

ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ (ಬಹುಬಲಿ) ಮೂರ್ತಿ ನಿರ್ಮಾಣ:

- ✓ ಗಂಗ ರಾಜ ರಾಚಮಲ್ಲನ ಸಚಿವ ಚಾವುಂಡರಾಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.
- ✓ ಎತ್ತರ: 57 ಅಡಿ
- ✓ ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಏಕಶಿಲಾ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು.

3.5 ಸಾಹಿತ್ಯ

- ✓ ದುರ್ವಿನೀತನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆದನು.
- ✓ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಕನ್ನಡ ಗದ್ಯ ಮತ್ತು ಪದ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ.

3.6 ಪತನ

- ✓ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಪ್ರಭುತ್ವ
- ✓ 10ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಚೋಳರಿಂದ ತಲಕಾಡಿನ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

4. ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು (ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. 543 - 753)

4.1 ಮೂಲ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾಪಕ

- ✓ ಸ್ಥಾಪಕ: ಪುಲಕೇಶಿ I (ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. 543)
- ✓ ರಾಜಧಾನಿ: ಬಾದಾಮಿ (ವಾತಾಪಿ) - ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆ

ಮಹತ್ವ:

- ✓ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊದಲ ವಿಶಾಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.
- ✓ "ಪ್ರಾರಂಭಿಕ/ಪಶ್ಚಿಮ ಚಾಲುಕ್ಯರು" ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

4.2 ಪ್ರಮುಖ ರಾಜರು

ಪುಲಕೇಶಿ I

- ✓ ಬಾದಾಮಿ ಕೋಟೆ ಬಲಪಡಿಸಿದನು.
- ✓ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗ ನಡೆಸಿದನು.

ಕೀರ್ತಿವರ್ಮ I

- ✓ ಕೊಂಕಣ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರದ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆ.

ಮಂಗಳೇಶ

- ✓ ರಾಜ್ಯ ಬಲಪಡಿಸಿದನು; ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣ.

ಪುಲಕೇಶಿ II (ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಜ)

- ✓ ಆಡಳಿತ: ಕ್ರಿ.ಶ. 610-642
- ✓ ಬಿರುದು: "ದಕ್ಷಿಣಪಥೇಶ್ವರ"

ಸಾಧನೆಗಳು:

- ✓ ನರ್ಮದಾ ನದಿಯ ಬಳಿ ಹರ್ಷವರ್ಧನನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು.
 - ✓ ಡೆಕ್ಕನ್ ಪ್ರದೇಶದ ಬಹುಭಾಗ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು.
 - ✓ ಪರ್ಷಿಯನ್ ರಾಜ ಖುಸ್ರು II ಜೊತೆ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಪರ್ಕ (ಚೀನಿ ಯಾತ್ರಿಕ ಹ್ಯೂಯನ್‌ಸಾಂಗ್ ದಾಖಲಿಸಿದ).
- ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಆಡಳಿತಗಾರ

4.3 ಆಡಳಿತ

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳು:

- ✓ ರಾಷ್ಟ್ರ
 - ✓ ವಿಷಯ
 - ✓ ಭೋಗ
- ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೈನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

4.4 ಧರ್ಮ

- ✓ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ (ಶೈವ ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವ) ಅನುಸರಣೆ
- ✓ ಜೈನ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ.

4.5 ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ - ಚಾಲುಕ್ಯ ಶೈಲಿ

ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರಗಳು:

- ✓ ಬಾದಾಮಿ - ಶಿಲಾ ಗುಹಾ ದೇವಾಲಯಗಳು
- ✓ ಐಹೊಳೆ - "ಭಾರತೀಯ ದೇವಾಲಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ತೊಟ್ಟಿಲು"
- ✓ ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು - ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆ ತಾಣ:
 - ನಾಗರ ಮತ್ತು ದ್ರಾವಿಡ ಶೈಲಿಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವಾಲಯ:

ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲಿನ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯ - ಪಲ್ಲವರ ಮೇಲಿನ ಜಯದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಲೋಕಮಹಾದೇವಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದಳು.

4.6 ಪತನ

- ✓ ಪುಲಕೇಶಿ II ನಂತರ ಪಲ್ಲವರೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರ ಯುದ್ಧಗಳು
- ✓ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ದಂತಿದುರ್ಗ (ಕ್ರಿ.ಶ. 753)ರಿಂದ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಪತನ.

5. ತೂಲನಾ ಮಹತ್ವ

ರಾಜವಂಶ	ರಾಜಧಾನಿ	ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಜ	ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆ
ಕದಂಬರು	ಬನವಾಸಿ	ಕಾಕುತ್ಸ್ಥವರ್ಮ	ಮೊದಲ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ
ಗಂಗರು	ತಲಕಾಡು	ದುವಿನೀತ	ಜೈನ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಬಹುಬಲಿ
ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು	ಬಾದಾಮಿ	ಪುಲಕೇಶಿ II	ಡೆಕ್ಕನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ

6. ತ್ವರಿತ ಪುನರವಲೋಕನ ಅಂಶಗಳು

- ✓ ಮೊದಲ ಸ್ಥಳೀಯ ಕನ್ನಡ ರಾಜರು → ಕದಂಬರು
- ✓ ತಾಳಗುಂಡ ಶಾಸನ → ಕದಂಬ ಇತಿಹಾಸದ ಮೂಲ
- ✓ ಬಹುಬಲಿ ಮೂರ್ತಿ → ಚಾವುಂಡರಾಯ ನಿರ್ಮಾಣ
- ✓ ಪುಲಕೇಶಿ II → ಹರ್ಷನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು
- ✓ ಐಹೊಳೆ → ದೇವಾಲಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ತೊಟ್ಟಿಲು
- ✓ ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು → ಯುನೆಸ್ಕೋ ತಾಣ

7. ಮಾದರಿ MCQs

1. ಕದಂಬ ರಾಜವಂಶದ ಸ್ಥಾಪಕ ಯಾರು?

ಉತ್ತರ: ಮಯೂರಶರ್ಮ

2. ಪಶ್ಚಿಮ ಗಂಗರ ರಾಜಧಾನಿ ಯಾವುದು?

ಉತ್ತರ: ತಲಕಾಡು

3. ಪುಲಕೇಶಿ II ಯಾರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು?

ಉತ್ತರ: ಹರ್ಷವರ್ಧನ

4. ಬಹುಬಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಎಲ್ಲಿದೆ?

ಉತ್ತರ: ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ, ಸಮಾಜ, ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ

1. ಪರಿಚಯ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಚೀನ ಅವಧಿ (ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದಿಂದ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. 8ನೇ ಶತಮಾನ ಹಾಗೂ ನಿರಂತರತೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಿತು:

- ✓ ಸಂಘಟಿತ ರಾಜ್ಯಗಳ ರೂಪುಗೊಳಿಕೆ
- ✓ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- ✓ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದ ವಿಸ್ತರಣೆ
- ✓ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ
- ✓ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉದಯ

2. ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಆಡಳಿತದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ರಾಜವಂಶಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು:

- ✓ ಬನವಾಸಿಯ ಕದಂಬರು
- ✓ ತಲಕಾಡಿನ ಪಶ್ಚಿಮ ಗಂಗರು
- ✓ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು
- ✓ (ನಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಿರಂತರತೆ)

2.1 ರಾಜತಂತ್ರದ ಸ್ವರೂಪ

- ✓ ರಾಜರು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ರಾಜತಂತ್ರ ಅನುಸರಿಸಿದರು.
- ✓ ಅವರನ್ನು ಹೀಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು:
 - ಧರ್ಮದ ರಕ್ಷಕರು
 - ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂರಕ್ಷಕರು

ರಾಜರು ಮಹತ್ತರ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು:

- ✓ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ
- ✓ ಪರಮೇಶ್ವರ
- ✓ ದಕ್ಷಿಣಪಥೇಶ್ವರ (ಪುಲಕೇಶಿ II)

2.2 ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ

ರಾಜನು:

ಕೆಳಗಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾಧಿಕಾರಿ:

- ✓ ಸೈನ್ಯ
- ✓ ನ್ಯಾಯಾಂಗ
- ✓ ತೆರಿಗೆ
- ✓ ಧರ್ಮಪೋಷಣೆ

ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ:

ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು:

- ✓ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ - ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯು
- ✓ ದಂಡನಾಯಕ - ಸೈನ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ
- ✓ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿಕ - ವಿದೇಶಾಂಗ ಅಧಿಕಾರಿ
- ✓ ಮಹಾಭಂಡಾರಿ - ಖಜಾನೆ ಅಧಿಕಾರಿ

→ ಸುಸಂಘಟಿತ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

2.3 ಪ್ರಾಂತೀಯ ಆಡಳಿತ

ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಘಟಕಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು:

ಹಂತ	ಹೆಸರು
ಪ್ರಾಂತ	ರಾಷ್ಟ್ರ / ಮಂಡಲ
ಜಿಲ್ಲೆ	ವಿಷಯ
ಉಪಜಿಲ್ಲೆ	ನಾಡು
ಗ್ರಾಮ	ಗ್ರಾಮ

ಗ್ರಾಮಾಡಳಿತ:

- ✓ ಗ್ರಾಮಮುಖ್ಯ: ಗವಂಡ / ಗ್ರಾಮಿಕ
- ✓ ಸಹಾಯಕರು: ಲೆಕ್ಕಿಗರು, ಕಾವಲುಗಾರರು

ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳು:

- ✓ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
 - ✓ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹ
 - ✓ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿವಾದ ಪರಿಹಾರ
- ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಆಡಳಿತದ ಸೂಚನೆ.

2.4 ಆದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಮುಖ್ಯ ಮೂಲ: ಭೂ ತೆರಿಗೆ

ತೆರಿಗೆಗಳ ವಿಧಗಳು:

- ✓ ಭೂ ತೆರಿಗೆ (ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಆಧಾರ)
- ✓ ವ್ಯಾಪಾರ ತೆರಿಗೆ
- ✓ ವೃತ್ತಿ ತೆರಿಗೆ
- ✓ ಸುಂಕ ತೆರಿಗೆ

ಭೂದಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:

- ✓ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ - ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಭೂಮಿ
- ✓ ದೇವದಾನ - ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಭೂಮಿ
- ✓ ಅಗ್ರಹಾರ - ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಹೊಂದಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಸತಿ

→ ಉತ್ತೇಜಿತವಾದವು:

- ✓ ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣೆ
- ✓ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಧ್ಯಯನ
- ✓ ದೇವಾಲಯ ಆರ್ಥಿಕತೆ

2.5 ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಆಡಳಿತ

- ✓ ರಾಜನು ಪರಮ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ.
- ✓ ಸ್ಥಳೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು:
 - ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟ
 - ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟ

ನ್ಯಾಯದ ಆಧಾರಗಳು:

- ✓ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳು
- ✓ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಚರಣೆಗಳು
- ✓ ರಾಜಾಜ್ಞೆಗಳು

ಶಿಕ್ಷೆಗಳು:

- ✓ ದಂಡ
- ✓ ಆಸ್ತಿ ಜಪ್ತಿ
- ✓ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷೆ

3. ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ

3.1 ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆ

ಸಮಾಜವು ವರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿತು:

- ✓ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು - ಪೂಜಾರಿಗಳು, ಪಂಡಿತರು
- ✓ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು - ರಾಜರು, ಯೋಧರು
- ✓ ವೈಶ್ಯರು - ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ರೈತರು
- ✓ ಶೂದ್ರರು - ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಕೈಗಾರಿಕರು

ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ:

- ✓ ಸ್ಥಳೀಯ ಕುಲಗಳು ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳೂ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದ್ದವು.
- ✓ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು:

▪ ಸೈನಿಕ ಸೇವೆ

▪ ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯ

▪ ರಾಜಪೋಷಣೆ

3.2 ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ

ಧನಾತ್ಮಕ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ✓ ರಾಣಿಯರು ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಭೂದಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು.
- ✓ ಮಹಿಳಾ ಪಂಡಿತರು ಮತ್ತು ಕವಯಿತ್ರಿಯರು ಇದ್ದರು.

ಮಿತಿಗಳು:

- ✓ ಪಿತೃತ್ವಾಧಾರಿತ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
- ✓ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿಲ್ಲ.

→ ಮಧ್ಯಯುಗದ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನಮಾನ.

3.3 ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನ

ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು:

- ✓ ಅಗ್ರಹಾರಗಳು
- ✓ ದೇವಾಲಯಗಳು
- ✓ ಮಠಗಳು

ಬೋಧಿಸಲಾದ ವಿಷಯಗಳು:

- ✓ ವೇದಗಳು
- ✓ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ
- ✓ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ
- ✓ ವ್ಯಾಕರಣ
- ✓ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ
- ✓ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ

ಭಾಷೆಗಳು:

- ✓ ಸಂಸ್ಕೃತ - ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಭಾಷೆ
- ✓ ಪ್ರಾಕೃತ - ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಶಾಸನಗಳು
- ✓ ಕನ್ನಡ - ಕ್ರಮೇಣ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ

3.4 ಆಹಾರ, ಉಡುಪು ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿ

ಆಹಾರ:

- ✓ ಅಕ್ಕಿ, ಸಜ್ಜೆ, ಬೇಳೆ
- ✓ ಹಾಲು ಉತ್ಪನ್ನಗಳು
- ✓ ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಂಸ